

EGIL HATLING
TRUDE GRAN JOHANSEN
LIVE HOUMB SJØLI

Konkursrett

i et nøtteskall

EGIL HATLING, TRUDE GRAN JOHANSEN
OG LIVE HOUUMB SJØLI

KONKURSRETT

I ET NØTTESKALL

GYLDENDAL
JURIDISK

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2018
1. utgave, 1. opplag 2018

ISBN 978-82-05-50018-1

Omslagsdesign: Kristin Berg Johnsen
Sats: Bok Oslo AS
Brødtekst: Minion 10/14,5 pkt

Alle henvendelser om boken kan rettes til
Gyldendal Juridisk
Postboks 6730 St. Olavs plass
0130 Oslo

www.gyldental.no/juridisk
juridisk@gyldental.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller
avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for
rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale
kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med
bøter eller fengsel.

Forord

Denne boken er en innføring i konkursretten, som vil gi leseren en grunnleggende gjennomgang av de mest sentrale temaene i konkurs. Boken vil være nyttig både som en innføring og som en repetisjon av faget før eksamen, eller som en oppfriskning for praktikere som ikke har arbeidet med konkursrett på en stund.

Konkursrett i et nøtteskall skal dekke læringskravene i konkursretten på Universitetet i Oslo, men vi vil presisere at boken kun er ment som et supplement til den øvrige litteraturen for å fylle kompetansekravene.

Boken er et samarbeidsprosjekt mellom advokater som er tilknyttet Advokatfirma DLA Pipers faggruppe for restrukturering, insolvens og konkurs. Forfatterne er advokat Egil Hatling, som leder faggruppen hos DLA Piper, og advokatene Trude Gran Johansen og Live Houmb Sjøli.

I tillegg har flere andre bistått med konstruktive innspill underveis, og vi gir dem vår aller største takk!

Oslo, august 2018

Egil Hatling

Trude Gran Johansen

Live H. Sjøli

Innhold

KONKURSRETTSLIG ORDLISTE.....	17
KAPITTEL 1 INNLEDNING	23
1.1 Konkursinstituttet	23
1.2 Overordnet oversikt over konkursbehandlingen.....	24
1.3 Rettskilder	26
KAPITTEL 2 KREDITORBESLAG – ENKELT- FORFØLGNING OG KONKURS	28
2.1 Innledning.....	28
2.2 Enkeltforfølgning	29
2.2.1 Utlegg.....	29
2.2.2 Arrest	31
2.3 Konkurs.....	31
2.3.1 Konkursåpning.....	31
2.3.2 Boets organer.....	32
2.3.2.1 <i>Bostyrer</i>	32
2.3.2.2 <i>Kreditorutvalg (bostyret)</i>	33
2.3.2.3 <i>Borevisor</i>	34
2.3.3 Boets aktiva	35
2.3.4 Legalpant.....	35
2.3.5 Ansattes rettigheter ved konkurs.....	36
2.3.6 Kreditorer – fordringsprøvelse.....	36

8 KAPITTEL

2.3.7	Straffbare forhold	37
2.3.8	Konkurskarantene.....	37
2.3.9	Avslutning av bobehandlingen	38
2.4	Gjeldsforhandling.....	39
2.4.1	Innledning	39
2.4.2	Utenrettslige gjeldsforhandlinger	40
2.4.3	Gjeldsforhandling etter konkursloven	41
2.4.3.1	<i>Frivillig gjeldsordning – konkursloven kap V.....</i>	42
2.4.3.2	<i>Tvangsakkord – konkursloven kap VI.....</i>	42
KAPITTEL 3 INSOLVENSBEGREPET		44
3.1	Innledning.....	44
3.2	Insolvens	45
3.2.1	Illikviditet (ikke forbigående betalingsudyktighet).....	45
3.2.2	Insuffisiens (underbalanse)	47
3.3	Lovens insolvenspresumsjoner	48
3.3.1	Innledning	48
3.3.2	Erkjennelse av insolvens – kkl. § 62.....	48
3.3.3	Når skyldneren har stanset sine betalinger – kkl. § 62.....	49
3.3.4	Ikke oppnådd dekning hos skyldneren ved utlegg eller arrest – kkl. § 62	49
3.4	Presumsjon for insolvens ved konkursvarsel – kkl. § 63	49
3.5	Sikkerhetsstillelse og kausjon som konkurshindring....	51
KAPITTEL 4 BOETS BESLAGSRETT OVERFOR SKYLDNEREN		52
4.1	Innledning.....	52
4.2	Boets beslagsrett.....	53
4.2.1	Hovedregelen i deknl. § 2-2	53
4.2.2	Hva som utgjør et formuesgode	54
4.2.3	Formuesgodet må kunne omgjøres i penger....	54
4.2.4	Formuesgodet må tilhøre skyldneren på beslagstiden	55

4.3	Beslagsfrihet	55
4.3.1	Reglene om beslagsfrihet	55
4.3.2	Personlige eiendeler – deknl. § 2-3	56
4.3.3	Bidrag til bestemte formål – deknl. § 2-4.....	58
4.3.4	Penger, bankinnskudd, fordringer og forråd av varer – deknl. § 2-5	59
4.3.5	Utvidet adgang til utlegg – deknl. § 2-6	59
4.3.6	Avkall på beslagsfriheten.....	60
4.4	Skyldnerens erverv under konkursbehandlingen	61
4.5	Private beslagsforbud	61

KAPITTEL 5 BOETS BESLAGSRETT OVERFOR

TREDJEPERSONER	63	
5.1	Innledning.....	63
5.2	Beslagsretten overfor skyldnerens hjemmelsmenn.....	65
5.2.1	Problemstilling.....	65
5.2.2	Boets rett utledes av skyldnerens rett.....	65
5.2.3	Nærmere om enkelte typetilfeller	66
5.2.3.1	<i>Når skyldneren ikke er rettmessig eier av formuesgodet</i>	66
5.2.3.2	<i>Når overføringen av eiendomsretten til skyldneren er ugyldig</i>	67
5.2.3.3	<i>Penger som er i skyldnerens besittelse.....</i>	68
5.2.4	Stansningsretten	69
5.2.4.1	<i>Innledning.....</i>	69
5.2.4.2	<i>Fast eiendom</i>	70
5.2.4.3	<i>Løsøre</i>	71
5.2.4.4	<i>Finansielle instrumenter registrert i verdipapirregister</i>	73
5.2.4.5	<i>Øvrige verdipapirer</i>	74
5.2.4.6	<i>Enkle krav (enkle gjeldsbrev og enkle fordringer)</i>	74
5.2.4.7	<i>Penger</i>	75
5.2.4.8	<i>Entreprisekontrakter</i>	75
5.3	Beslagsretten overfor skyldnerens suksessorer	76
5.3.1	Problemstilling.....	76
5.3.2	Ervervet må være bindende og ha rettsvern	76
5.3.3	Om rettsvernskravet.....	76

5.3.4	Fast eiendom.....	77
5.3.4.1	<i>Hovedregelen om tinglysing</i>	77
5.3.4.2	<i>Unntak – tingl. § 21 tredje ledd.....</i>	78
5.3.4.3	<i>Unntak – tingl. § 22.....</i>	78
5.3.4.4	<i>Unntak – pantel. § 2-5 tredje ledd</i>	79
5.3.5	Løsøre.....	80
5.3.5.1	<i>Hovedregelen om overlevering.....</i>	80
5.3.5.2	<i>Unntak – interesselæren</i>	80
5.3.5.3	<i>Unntak – tilvirknings- og entreprisekontrakter.....</i>	82
5.3.6	Finansielle instrumenter registrert i verdipapirregister	83
5.3.7	Øvrige verdipapirer	84
5.3.8	Enkle krav (enkle gjeldsbrev og enkle fordringer)	84
5.3.9	Penger	85
KAPITTEL 6 PANTHAVERS STILLING I KONKURS		87
6.1	Innledning.....	87
6.2	Når panthaver ønsker å realisere panteobjektet	88
6.3	Boets interesse i å realisere panteobjektet	89
6.4	Abandonering/overføring av panteobjektet	90
KAPITTEL 7 BOBEHANDLINGENS INNVIRKNING PÅ SKYLDNERENS KONTRAKTSFORHOLD		92
7.1	Innledning.....	92
7.2	Boets rett til å tre inn i skyldnerens avtaler	93
7.2.1	<i>Hovedregelen om boets inntredelsesrett.....</i>	93
7.2.1.1	<i>Kontraktsmotpartens krav på avklaring («interpellasjonsretten»)</i>	94
7.2.1.2	<i>Nærmere om skyldnerens avtaler</i>	94
7.2.2	<i>Unntak fra boets inntredelsesrett</i>	95
7.2.2.1	<i>Vedkommende rettsforholds egenart</i>	95
7.2.2.2	<i>Avtalens art.....</i>	96
7.2.3	<i>Ikke adgang til avtalebestemte unntak.....</i>	97
7.2.4	<i>Rettsvirkninger av boets inntreden.....</i>	98
7.2.4.1	<i>Generelt</i>	98

7.2.4.2 Boet blir berettiget og forpliktet på avtalens vilkår	98
7.2.4.3 Boets forpliktes til å oppfylle eller stille sikkerhet	99
7.2.4.4 Boets ekstraordinære oppsigelsesadgang ...	101
7.2.5 Boets rett til delvis inntreden og inntreden i løpende avtaler	102
7.3 Kontraktsmotpartens hevingsrett.....	104
7.3.1 Om hevingsretten.....	104
7.3.2 Hevingsgrunner	105
7.3.2.1 Boet trer ikke inn i avtalen	105
7.3.2.2 Boet trer inn i avtalen – skyldnerens mislighold	105
7.3.3 Rettsvirkninger av hevingen	107
7.3.3.1 Partenes rettigheter og plikter etter at avtalen faller bort	107
7.3.3.2 Kontraktsmotpartens erstatningskrav	107
7.3.4 Når ytelsen er helt eller delvis levert før konkursåpningen	108
7.3.4.1 Som hovedregel ingen hevingsrett for det leverte	108
7.3.4.2 Fast eiendom – avhl. § 5-3	109
7.3.5 Når ytelsen overgis etter konkursåpningen	110
KAPITTEL 8 MOTREGNING	111
8.1 Innledning.....	111
8.2 Motregningsvilkårene.....	113
8.2.1 Generelt om vilkårene for å motregne i konkurs	113
8.2.2 Komputabilitetsvilkåret	114
8.2.3 Gjensidighetsvilkåret	114
8.2.4 Vilkår knyttet til hovedfordringen	115
8.2.5 Vilkår knyttet til motfordringen	116
8.2.6 Vilkåret om at fordringene må være oppgjørs- modne (motregning utenfor konkurs)	117
8.3 Konnekse krav.....	118
8.4 Begrensninger i motregningsretten	119
8.4.1 Generelt	119
8.4.2 Bobehandling i flere stadier	119

8.4.3	Motfordring ervervet fra tredjepersoner – deknl. § 8-2.....	121
8.4.4	Motregning som må likestilles med omstøtelig betaling – deknl. § 8-3.....	122
8.4.5	Motregning med etterprioritert fordring – deknl. § 8-4.....	123
8.4.6	Motregning med betinget motfordring – deknl. § 8-5.....	124
8.5	Gjennomføringen av motregningsretten.....	125
8.5.1	Fordringshaverens erklæring om motregning...	125
8.5.2	Boets eventuelle erstatningsplikt ved tapt motregningsrett	125
KAPITTEL 9 OMSTØTELSE		127
9.1	Innledning.....	127
9.1.1	Bakgrunn og formål.....	128
9.1.2	Kort om omstøtelsesfristens utgangspunkt og lengde	129
9.2	Objektiv omstøtelse.....	130
9.2.1	Omstøtelse av gaver – deknl. § 5-2.....	130
9.2.1.1	<i>Forlenget omstøtelsesfrist ved gaver til skyldnerens nærstående</i>	131
9.2.1.2	<i>Gaver til skyldnerens ektefelle, samboer eller forlovede som overstiger 10 G</i>	132
9.2.1.3	<i>Gavebegrepet ved opphevelse av formuesfellesskap i ekteskap</i>	132
9.2.1.4	<i>Gaver somgis i henhold til skikk og bruk ...</i>	133
9.2.2	Omstøtelse av urimelig lønnsutbetaling m.m. til nærstående – deknl. § 5-4	133
9.2.3	Omstøtelse av ekstraordinær betaling – deknl. § 5-5.....	134
9.2.3.1	<i>Gjeld.....</i>	135
9.2.3.2	<i>Ordinærreservasjonen</i>	135
9.2.3.3	<i>Vilkår i) Betaling av gjeld med usedvanlig betalingsmiddel.....</i>	135
9.2.3.4	<i>Vilkår ii) Betaling av gjeld før normal betalingstid</i>	137

9.2.3.5 <i>Vilkår iii) Betaling av gjeld med beløp som betydelig forriger skyldnerens betalingsevne</i>	138
9.2.3.6 <i>Pantsettelse og overdragelse av enkle fordringer i sikringsøyemed.....</i>	141
9.2.4 Omstøtelse av motregning – deknl. § 5-6.....	142
9.2.4.1 <i>Motregning med fordring ervervet fra tredjeperson.....</i>	142
9.2.4.2 <i>Motregning uten hjemmel i alminnelige motregningsregler</i>	143
9.2.4.3 <i>Motregning med etterprioritert fordring ...</i>	143
9.2.5 Omstøtelse av sikkerhetsstillelse av eldre gjeld – deknl. § 5-7	144
9.2.5.1 <i>Sikkerhetsstillelse for gjeld som er pådratt før sikkerhetsretten er avtalt.....</i>	145
9.2.5.2 <i>Sikkerhetsstillelse som ikke får rettsvern uten unødig opphold.....</i>	145
9.2.5.3 <i>Utvidet omstøtelsesfrist for sikkerhetsstillelse til fordel for skyldnerens nærmiljø.....</i>	146
9.2.6 Omstøtelse av utlegg – deknl. § 5-8.....	146
9.2.6.1 <i>Virkningen av omstøtelse etter deknl. § 5-8</i>	147
9.2.6.2 <i>Utvidet omstøtelsesfrist for utlegg ervervet av skyldnerens nærmiljø</i>	148
9.3 Subjektiv omstøtelse – deknl. § 5-9.....	148
9.3.1 Bakgrunn og formål.....	148
9.3.2 Disposisjoner.....	149
9.3.3 De alternative objektive vilkårene	149
9.3.3.1 <i>Utilbørligheitsvurderingen</i>	150
9.3.3.2 <i>Vilkår i) Utilbørlig kreditorbegunstigelse...</i>	150
9.3.3.3 <i>Vilkår ii) Utilbørlig unndragelse av eiendeler.....</i>	151
9.3.3.4 <i>Vilkår iii) Utilbørlig forøkelse av gjeld</i>	152
9.3.4 Skyldnerens økonomiske stilling må ha vært svak eller ha blitt alvorlig svekket ved disposisjonen.....	152
9.3.5 Det subjektive vilkår	153

14 INNHOLD

9.4 Virkningen av omstøtelse.....	154
9.4.1 Dekningsloven § 5-11: Virkningen av omstøtelse etter deknl. §§ 5-2–5-8	154
9.4.2 Deknl. § 5-12: Virkningen av omstøtelse etter deknl. § 5-9.....	156
9.5 Frist for omstøtelse – deknl. § 5-15	157

KAPITTEL 10 MASSEFORDRINGER OG DIVIDENDEFORDRINGER	159
– DEKNINGSREKKEFØLGEN (PRIORITYTSREGLENE)	
10.1 Innledning.....	159
10.2 Massefordringer	160
10.2.1 Massefordringer av første klasse	160
10.2.2 Massefordringer av annen klasse	161
10.3 Dividendefordringer.....	162
10.3.1 Dividende prioritet	162
10.3.2 Fortrinnsberettigede fordringer av første klasse	163
10.3.3 Fortrinnsberettigede fordringer av annen klasse.....	164
10.3.4 Alminnelige konkursfordringer	164
10.3.5 Etterprioriterte fordringer.....	164

KAPITTEL 11 FORDRINGSHAVERNES RETT TIL DIVIDENDE	166
11.1 Innledning.....	166
11.2 Hovedvilkår for dividenderett	166
11.3 Nærmere om dividendefordringer.....	167
11.3.1 Uforfalte og betingede fordringer.....	167
11.3.2 Regressfordringer	167
11.3.3 Fordring på annet enn penger.....	168
11.3.4 Fordringer i utenlandsk valuta	168
11.3.5 Skyldnerens ansvar for restgjelden	169
11.3.6 Utlegg for dividendefordringer	169
11.3.7 Gaveløfter – deknl. § 7-13	170
11.3.8 Panthavers dividenderett – deknl. § 8-14	170
11.3.9 Dividenderett for tap oppstått som følge av bobehandlingens innvirkning på skyldnerens kontrakter – deknl. §§ 7-6, 7-7 og 7-8	171

11.4 Kort om dividenderetten i solidarskyldnerforhold – deknl. § 8-7	172
11.4.1 Konkursåpning hos en solidarskyldner.....	172
11.4.2 Avdrag fra en medskyldner med regressrett mot skyldneren.....	173
11.4.3 Avdrag ved dividende fra en medskyldners bo..	174
11.4.4 Avdrag fra en medskyldner senere enn tre måneder før fristdagen.....	174
KAPITTEL 12 GRENSEOVERSKRIDENDE INSOLVENSBEHANDLING.....	
12.1 Utfordringer med et internasjonalt næringsliv.....	175
12.2 Regelsituasjonen i Norge og i EU.....	176
12.3 Endringer i konkursloven	177
REFERANSER	179
LOVREGISTER	181
DOMSREGISTER	189
STIKKORD.....	191

Konkursrettslig ordliste

Ord i fete typer er egne oppslagsord.

Abandonering: Konkursboet opphever beslaget som følge av at eiendelen er uten økonomisk verdi. Abandonering innebærer at skyldneren får tilbake rådigheten over eiendelen. Konkursboet kan også velge å overføre pantsatte eiendeler til panthaveren (uegentlig abandonering).

Aktiva (formuesgoder): Skyldnerens eiendeler og rettigheter av økonomisk verdi, dvs. eiendeler og rettigheter som kan omgjøres i penger gjennom salg, utleie mv.

Beslagsforbud: Formuesgoder som er unntatt fra konkursboets **beslagsrett**. Det skiller mellom personlige beslagsforbud (regler som skal sikre at skyldneren beholder et nødvendig minimum av formuesgoder) og private beslagsforbud (tredjepersoners adgang til å ta forbehold om at eiendeler som de overdrar vederlagsfritt til skylderen, skal være unntatt beslag).

Beslagsrett: Konkursboets rett til å ta dekning i skyldnerens formuesgoder. Hovedregelen etter deknl. § 2-2 er at konkursboet kan ta beslag i alle formuesgoder som tilhører skyldneren på konkursåpningstidspunktet, og som kan omgjøres i penger.

18 KONKURSRETTSLIG ORDLISTE

Bostyrer: Vedkommende som er oppnevnt av tingretten til å administrere konkursbobehandlingen.

Debitor (skyldner): En som har plikt til å yte noe til en annen, enten en pengeytelse eller en naturalytelse. I konkursretten er skyldner den fysiske eller juridiske personen som det åpnes konkurs hos.

Dividendefordringer: Fordringer som ikke utgjør **massefordringer**, og som har krav på forholdsmessig dekning (dividende) etter dekningslovens prioritetsrekkefølge.

Enkle krav: Samlebetegnelse for enkle gjeldsbrev og muntlige fordringer, dvs. fordringer som ikke er knyttet til gjeldsbrev.

Fording: Et krav som en (**kreditor**) har mot en annen (**debitor**). Det skiller mellom krav på penger (pengekrav) og krav på annet enn penger (naturalkrav).

Fordringsprøvelse: Bostyret gjennomgår de fordringene som er innstilt som dekningsberettiget av bostyrer, og godkjener eller avviser disse.

Fristdag: Som hovedregel den dagen da konkursbegjæringen – som er tatt til følge – kom inn til tingretten. En rekke frister under konkursbehandlingen beregnes med utgangspunkt i fristdagen, blant annet omstøtelsesfristene.

Gjeldsbrev: Et skriftlig og selvstendig (ubetinget) løfte om å betale penger. Gjeldsbrevloven skiller mellom enkle gjeldsbrev og omsetningsgjeldsbrev, basert på hvilken rettsvirkning en omsetning av gjeldsbrevet vil ha for skyldneren og tredjepersoner med rett i/til gjeldsbrevet.

Gjeldsforhandling: Forhandlinger mellom skyldneren og kredittorene med sikte på å få i stand en avtale om betalingsutsettelse og/eller prosentvis reduksjon av skyldnerens gjeld, eventuelt en kombinasjon. Gjeldsforhandling kan skje utenrettsslig eller etter konkurslovens regler og under beskyttelse av tingretten.

Hjemmelsmann: Tredjeperson som skyldneren utleder rett fra. Omtales også som skyldnerens rettsforgjenger.

Hjemmelmannskonflikt: Konflikt mellom konkursboet og en tredjeperson (**hjemmelsmann**), som har uforenlig rettigheter til/i et formuesgode som er på vei fra hjemmelsmannen til skyldneren eller som er i skyldnerens besittelse ved konkursåpningen. Det avgjørende er om skyldneren er reell eier av formuesgodet etter det underliggende rettsforholdet.

Hovedinsolvensbehandling: Insolvensbehandling som åpnes i det landet skyldneren har sine hovedinteresser. Begrepet er aktuelt i forbindelse med de nye bestemmelsene om grenseoverskridende insolvensbehandling i konkursloven del IV. Dersom skyldneren har sine hovedinteresser i et annet land, kan det åpnes en norsk særkonkurs som kun omfatter skyldnerens eiendeler i Norge.

Illikviditet: Skyldneren har ikke midler til å betale forpliktelsene sine ved forfall.

Inntredelsesrett: Konkursboets rett til å tre inn i de gjensidig forpliktende avtalene som skyldneren har inngått før konkursåpningen.

Insolvens: Det foreligger både en ikke forbrigående betalingsdyktighet (**illikviditet**) og en økonomisk underbalanse (**insuffisiens**) hos skyldneren.

Insuffisiens: Skyldnerens gjeld (passiva) overstiger verdien av skyldnerens **aktiva**.

Kausjon: En tredjeperson (kausjonist) stiller seg ansvarlig for et lån ved siden av **debitor**. Kausjonistens ansvar er subsidiært, dvs. at kausjonen først blir aktuell når debitor misligholder lånet. Det skiller mellom simpel kausjon (kausjonisten innestår for debtors manglende betalingsevne) og selvskyldnerkausjon (kausjonisten innestår for debtors manglende betalingsvilje- og evne).

Konkurs: Fellesforfølgning av skyldneren på vegne av kreditorfelleskapet. Konkurs innebærer at et konkursbo tar beslag i skyld-

20 KONKURSRETTSLIG ORDLISTE

nerens eiendeler og rettigheter av økonomisk verdi (**aktiva**), for deretter å realisere disse og fordele overskuddet på **kreditorene**.

Konkursbegjæring: Begjæring fra en fordringshaver eller skyldneren selv (oppbudsbegjæring) om å åpne konkurs hos skyldneren. Konkursbegjæringen fremsettes for tingretten på selskapets registrerte forretningssted eller personens hjemsted.

Konkurskarantene: Skyldneren fratas retten til å stifte (opprette) selskaper og påta seg verv som styremedlem eller daglig leder i selskaper i to år. Retten kan også bestemme at skyldneren skal fjernes fra sine eksiterende verv. Dersom skyldneren er et selskap, kan styremedlemmer og daglig leder bli ilagt konkurskarantene.

Konneksitet/konnekse krav: Konkursboets krav (hovedfordringen) og fordringshaverens krav (motfordringen) springer ut fra samme rettsforhold.

Kreditor (fordringshaver): En som har krav på en ytelse fra en annen, enten en pengeytelse eller en naturalytelse. Det skilles mellom kreditorer som har en pant eller annen sikkerhet for sitt krav, og usikrede kreditorer. Kreditorer som står i gjeld til skyldneren, og som krever motregning i konkurs, omtales i dekningsloven kapittel 8 som fordringshaver.

Kreditorekstinksjon: Konkursboet gis rett til beslag i skyldnerens formuesgode, uten hensyn til en tredjepersons (**suksessors**) rett til/i formuesgodet. For å verne seg mot kreditorekstinksjon må suksessoren erverv ha rettsvern. Omstøtelsesreglene vil imidlertid også være med å danne grensen for konkursboets beslagsrett.

Legalpant (lovbestemt pant): Panterett fastsatt i lov eller andre rettsregler. I pantel. § 6-4 første ledd gis konkursboer legalpant i ethvert pantsatt formuesgode som tilhører skyldneren ved konkursåpningen, for å sikre at konkursboene har midler til å dekke nødvendige boomkostninger.